

ZASŁUŻENI DLA ELEKTRYKI NA WYBRZEŻU

Profesor Stanisław Szpor

Prof. Stanisław Szpor, patriota i humanista, inżynier i naukowiec, uznany autorytet w dziedzinie wysokich napięć i ochrony odgromowej urodził się we Lwowie w 1908 roku. Studia ukończył w Politechnice Warszawskiej i tam osiągał kolejne stopnie naukowe. Przed wybuchem wojny w 1939 roku został doktorem habilitowanym. W tym czasie pracował także jako konstruktor oraz kierownik działu transformatorów mierniczych i aparatów rentgenowskich w Fabryce Aparatów Elektrycznych Szpotańskiego. Wyróżnił się wówczas jako autor oryginalnych konstrukcji średnio-napięciowych przekładników zarówno napięciowych, jak i prądowych oraz przemysłowej głowicy rentgenowskiej.

W poszukiwaniu śladów piorunów

W 1947 roku, po powrocie do kraju z internowania w Szwajcarii oraz ponad rocznej pracy w Delle we Francji prof. Stanisław Szpor przybył do Gdańska, by podjąć pracę na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej. Był tu wówczas jedynym pracownikiem naukowym z habilitacją oraz sporym doświadczeniem badawczym i dydaktycznym, jako że podczas pięcioletniego pobytu w obozie w Winterthur prowadził badania piorunowe, wykłady dla internowanych żołnierzy oraz sporo publikował. W Gdańsku prof. Szpor przejął kierownictwo formalnie istniejącej Katedry Wysokich Napięć i przeorganizował ją tworząc fizyczne podstawy jej działania, budując laboratoria oraz formując zespół, który następnie przygotował do pracy naukowej.

Założenia do adaptacji i rozbudowy budynku katedry oraz wyposażenia laboratoriów były dziełem Profesora, a jej realizacją zajął się cały

zespół w oparciu o odradzający się przemysł aparatowy. Mówiąc o wyposażeniu laboratoriów warto wspomnieć o zbudowanym przez Profesora generatorze udarów 1000 kV o ciekawej, niespotykanej poziomej konstrukcji, z członami rozmieszczonymi na drewnianym pomoście, o kaskadowych transformatorach probierczych, czy aparacie fotograficznym do smugogramów umożliwiającym śledzenie rozwoju iskry długiej. Choć prof. Szpor bez reszty poświęcił swe siły problematyce wysokich napięć, a w szczególności ochronie odgromowej, to jego doświadczenie zdobyte w fabryce Szpotańskiego kazało mu patrzeć znacznie szerzej na kształcenie inżynierów elektryków oraz rolę laboratoriów naukowo-dydaktycznych w procesie nauczania. Dlatego budując laboratoria i ich wyposażenie Profesor brał pod uwagę rozwój szeroko rozumianej tematyki przyrządów rozdzielczych, tak ważnych dla procesu elektryfikacji kraju. Jego uczniami byli późniejsi profesorowie Grudziecki i Lipski, specjaliści w dziedzinie bezpieczników, którzy zyskali międzynarodowe uznanie za osiągnięcia naukowe.

Professor Szpor przygotowuje notatki

Do najważniejszych osiągnięć prof. Stanisława Szpora można zaliczyć prace nad teoriami rozwoju iskry długiej i wyładowań indukowanych, badanie parametrów wyładowań atmosferycznych, w tym na wysokich kominach Śląska oraz w Tatrach, opracowanie nowych zasad ochrony odgromowej stacji elektroenergetycznych z wykorzystaniem dławików, czy opracowanie i rozpropagowanie tzw. wiejskich piorunochronów lekkich, które uratowały wiele drewnianych zabudowań polskiej wsi.

Osiągnięcia naukowe prof. Szpora, szczególnie w dziedzinie ochrony odgromowej, jego bezkompromisowość, nadzwyczajna uczciwość i wrażliwość na niesprawiedliwość budziły powszechny szacunek. Jego uczniowie zawsze wysoko cenili niezależność swego Mistrza, prawość i otwarte wyrażanie sprzeciwu wobec nieuczciwości i łamaniu prawa. Prof. Szpor całym sercem oddał się przekazywaniu wiedzy studentom, wiedząc, że bez wysokokwalifikowanej kadry niemożliwy będzie rozwój kraju. Olbrzymią wagę przywiązywał do kontaktów z przemysłem. Wspierał SEP i propagował jego działalność wśród studentów, rozumiał bowiem rolę Stowarzyszenia w kształtowaniu postaw i doskonaleniu wiedzy inżynierskiej. Prof. Szpor zmarł w 1981 roku, kilka lat po odejściu na emeryturę.

W 2007 roku Zarząd Oddziału Gdańskiego SEP wspólnie z Wydziałem Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej ustanowili Medal Imienia Profesora Stanisława Szpora, którym honoruje się elektryków, nie tylko Wybrzeża, wyróżniających się działalnością na rzecz kształtowania postaw i wiedzy inżynierów oraz rozwoju przemysłu elektroenergetycznego.

Medal im. Prof. Stanisława Szpora

Alfons Hoffmann

Alfons Hoffmann urodził się 12 listopada 1885 r. w Grudziądzu. W latach 1905–1911 studiował w Königlich Technische Hochschule zu Danzig, następnie zdobywał praktykę w przemyśle niemieckim, m.in. w zakładach Garbe Lahmeyer i Siemens Schuckert oraz w elektrowni Koronowo.

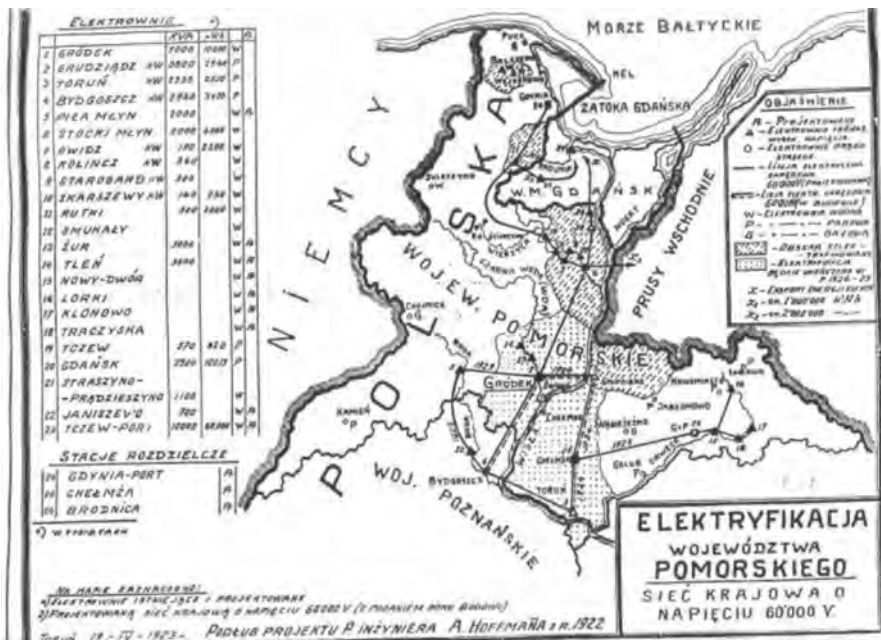
Po odzyskaniu niepodległości jako pierwszy w kraju zbudował w 1923 r. elektrownię wodną w Gródku. Również jako pierwszy zbudował linię przesyłową, napowietrzną Gródek-Toruń, na niestosowane dotąd napięcie 60 kV. To napięcie później się rozpowszechniło w budowanych w kraju pozostałych liniach przesyłowych. Po-budował następnie elektrownie w Żurze i Gdyni, przedłużył linie 60 kV do Gdyni, a dalej linią 15 kV zasilął Władysławowo i Juratę. Połączył się z pracującymi już elektrowniami w Grudziądzu i Toruniu, tworząc tym samym pierwszy w kraju jednolity, wojewódzki system elektroenergetyczny.

Nie tylko budował, ale także znakomicie kierował utworzoną w 1924 r. Pomorską Elektrownią Krajową Gródek S.A., której kapitał zakładowy wynosił 6 mln zł. Alfons Hoffmann, rozstając się w 1938 roku z PEK Gródek, po 18-letniej pracy, pozostawił spółkę z kapitałem 38 mln zł.

W latach 1932–33 zbudował w Gródku nowoczesną Fabrykę Grzejników Elektrycznych. Przy budowaniu tej fabryki oparł się na dostawach od znanych i renomowanych producentów drutów grzejnych Kanthal, jak i izolacji (rurki wg patentu Baeckera). Fabryka produkowała kuchenki domowe i duże kuchnie. Produkowano też grzejniki, żelazka elektryczne.

W 1938 r. przechodzi do Śląskich Zakładów Elektroenergetycznych jako Naczelný Dyrektor. Przedstawia wizję budowy nowoczesnego koncernu, składa zamówienie na największy wówczas w kraju turbozespół o mocy 50 MVA. W czasie wojny ukrywał się u swojego przyjaciela dyr. Kazimierza Szpotańskiego, pracował w kuźni, brał udział w pracach konspiracyjnych.

Po wojnie przystępuje do odbudowy elektrowni wodnych w Bielkowie i Łąpinie (Kaszuby). W 1946 roku skierowano go do odbudowy elektrowni wodnej, całkowicie zdemontowanej przez Armię Czerwoną. Po przekazaniu dokumentacji turbin stronie radzieckiej, zostaje w 1949 roku zwolniony z pracy. Przeniósł się na Politechnikę Gdańską, gdzie w latach 1949–1953 pracował w Katedrze Energetyki u prof. Kazimierza Kopeckiego, prowadząc wykłady z elektrowni wodnych, sieci elektrycznych i grzejnictwa. W 1953 roku rozpoczął pracę jako generalny projektant w Biurze Studiów Gospodarki Wodnej, a potem jako kierownik Zakładu Konstrukcji Wodnych i Śródlądowych w Instytucie Budownictwa Wodnego PAN. Tam też w 1957 roku otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego.

Pierwszy plan elektryfikacji Pomorza z 1923 roku według projektu Alfonsa Hoffmanna

Ważną domeną owocnej działalności Alfonsa Hoffmanna była praca społeczna, był on urodzonym społecznikiem. Już jako student drugiego roku dyrygował chórem Lutnia w Gdańsku. Zakładał ogniska śpiewacze w Kartuzach, Wejherowie i Gdańsku.

Medal im. Prof. Alfonsa Hoffmanna

Drugim takim polem działania było Stowarzyszenie Elektryków Polskich. Już w grudniu 1918 roku wstąpił do Stowarzyszenia Techników w Poznaniu. W 1921 roku założył Toruńskie Koło SEP i był w latach 1921–1931 jego pierwszym prezesem. Koło SEP w 1924 r. przekształca się w Oddział, a Alfons Hoffmann zostaje jego pierwszym prezesem. Zasłynął w SEP jako prezes, który wystąpił z propozycją odbycia walnego zjazdu SEP na Bałtyku. W 1938 roku m/s Piłsudski wypłynął w 5 dniowy rejs.

Alfons Hoffmann zmarł 30 grudnia 1963 roku.

Tadeusz Domżałski

Kazimierz Kopecki

Kazimierz Kopecki studiował na Wydziale Mechaniczno-Elektrycznym Politechniki Lwowskiej i w 1928 roku uzyskał dyplom inżyniera elektryka. Pracę zawodową rozpoczął w Pomorskiej Elektrowni Krajowej Gródek w Toruniu, gdzie zajmował się

problemami ekonomicznymi elektryfikacji kraju oraz wprowadzaniem nowoczesnej taryfy opłat za energię elektryczną. W kwietniu 1945 roku przybył do Gdańska i wziął udział w odbudowie, uruchomieniu i organizacji Politechniki Gdańskiej. Następnie rozpoczął wykłady na zorganizowanym przez siebie Wydziale Elektrycznym, a w 1946 r. został powołany na profesora nadzwyczajnego. W 1950 r. uzyskał na Politechnice Warszawskiej stopień doktora nauk technicznych, a w 1958 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego.

Prof. K. Kopecki był pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego (1945-50), a następnie pełnił funkcje prorektora (1951-56 i 1959-60) oraz rektora Politechniki Gdańskiej (1960-66). Przez 24 lata był kierownikiem Katedry, która od 1945 roku nosiła nazwę Katedry Urządzeń Elektrycznych, Sieci i Gospodarki Elektrycznej, a potem została przemianowana na Katedrę

Elektroenergetyki. W 1969 roku przez połączenie kilku katedr utworzono Instytut Elektroenergetyki i Automatyki, którego dyrektorem prof. K. Kopecki był aż do przejścia na emeryturę w 1974 roku. Przez cały okres pracy w Politechnice Gdańskiej Profesor Kopecki prowadził intensywną pracę naukową. Jego dorobek obejmuje łącznie ok. 450 prac, w tym szereg monografii i książek oraz ogromną liczbę artykułów, referatów i ekspertyz, z których wiele ukazało się w językach obcych.

Prace naukowe prof. K. Kopeckiego dotyczyły głównie ekonomiki energetyki kompleksowej, matematycznych modeli optymalizacyjnych rozwoju i zarządzania wielkimi systemami, prognozowania długoterminowego, niezawodności systemów energetycznych, zagadnień substytucji i doboru nośników energetycznych, źródeł energii elektrycznej i ochrony środowiska naturalnego. Tą drogą, a także dzięki kierowaniu licznymi pracami doktorskimi i opiece nad wieloma pracami habilitacyjnymi zostały stworzone podstawy rozwoju nowej gałęzi nauki, jaką w ciągu kilku ostatnich dekad stała się energetyka kompleksowa, obejmująca swym zasięgiem wszystkie przemiany energetyczne i wszystkie nośniki.

Prof. K. Kopecki był twórcą wielkiej szkoły naukowej. Swoich uczniów i następców uczył przede wszystkim myślenia ekonomicznego o sprawach technicznych oraz patrzenia na rozwój energetyki w powiązaniu z rozwojem całej gospodarki; uczył rzetelności naukowej, umiłowania prawdy, umiejętności uczciwej dyskusji i obrony swoich przekonań oraz solidarnej, zespołowej pracy.

W 1970 roku Uniwersytet w Manchester nadał Mu godność Honorary Fellow. Wyróżnienie to przyznano wówczas po raz pierwszy uczonemu spoza krajów zachodnich. Równie zaszczytnym wyróżnieniem prof. K. Kopeckiego było nadanie Mu przez Politechnikę Gdańską w 1975 roku godności doktora honoris causa.

Nadanie godności doktora honoris causa podczas 30-lecia PG w 1975 roku; na pierwszym planie od lewej: rektor Janusz Staliński, dziekan Wydziału Elektrycznego Eugeniusz Wasilenko, promotor Jacek Marecki i Kazimierz Kopecki

Prof. K. Kopecki był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku, a od 1956 roku Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, którego był współzałożycielem i współorganizatorem. Do końca życia brał aktywny udział w działalności tego Towarzystwa. W Naczelnej Organizacji Technicznej pracował społecznie przez szereg lat jako przewodniczący Polskiego Komitetu Gospodarki Energetycznej. W Stowarzyszeniu Elektryków Polskich pełnił m.in. funkcję prezesa Oddziału Gdańskiego. Otrzymał godność członka honorowego SEP. Był również znanym filatelistą i rzeczoznawcą w tej dziedzinie. Interesował się muzyką i historią sztuki oraz kulturą i historią północno-zachodnich Słowian.

Pamiętkowa tablica w gmachu im. prof. Kopeckiego Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej

Profesor Kopecki żył i tworzył w takim okresie historycznym, w którym nie raz trudno było znaleźć zrozumienie dla głoszonych przez Niego poglądów na temat racjonalnej gospodarki energetycznej, opartej na zdrowych zasadach ekonomicznych, w tym m.in. na zasadzie minimalizacji całkowitych kosztów rocznych albo maksymalizacji zysku. Mimo to Profesor stworzył w wielu dziedzinach podstawy teoretyczne rozwoju nowej gałęzi nauki, jaką za Jego życia stała się energetyka kompleksowa.

Jacek Marecki

Mieczysław Rodkiewicz

Profesor Mieczysław Rodkiewicz był pionierem Trakcji Elektrycznej w Politechnice Gdańskiej.

Urodził się 17 listopada 1903 r. w Odessie. Z Politechniką Gdańską był związany najpierw jako student (w 1929 roku ukończył Wyższą Szkołę Techniczną w Gdańsku), a później jako wieloletni pracownik Wydziału Elektrycznego PG, począwszy od niemal pierwszych chwil odbudowy tej polskiej szkoły wyższej. Był kolejno adiunktem (1945), zastępcą profesora, docentem (1957) i profesorem nadzwyczajnym (1967). Prowadził Katedrę Maszyn Elektrycznych (1945/46), później Katedrę Kolejnictwa Elektrycznego (1946–1952), przekształconą w 1952 r. w Katedrę Napędu Elektrycznego i Trakcji. W latach 1960–1966 pełnił funkcję Prodziekana ds. Kształcenia na Wydziale Elektrycznym. Był również inicjatorem utworzenia Studium Podyplomowego

Trakcji Elektrycznej i jego pierwszym kierownikiem (1970). Studium to w kolejnych latach ukończyło ponad 150 słuchaczy – pracowników PKP i przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

Profesor prowadził również działalność typowo inżynierską. Już po studiach (1930 rok) podjął pracę zawodową w Śląsko-Dąbrowskich Tramwajach, organizując tam warsztaty naprawcze, a następnie (1933–1939) w Łódzkich Elektrycznych Kolejach Dojazdowych, dochodząc do stanowiska Kierownika Warsztatów. W 1947 roku utworzył małą firmę „Elektro – Trakcja”, odbudowującą i rozbudowującą sieć trolejbusową Gdynia – Sopot i kierował nią do 1950 roku. W 1952 roku zorganizował przy Katedrze Napędu i Trakcji Elektrycznej tzw. gospodarstwo pomocnicze – Zakład Trakcji Elektrycznej. W ramach tego zakładu podjął szeroką współpracę z Polskimi Kolejami Państwowymi i przedsiębiorstwami komunikacji miejskiej.

Do najważniejszych osiągnięć naukowych Profesora i kierowanego przez niego zespołu można zaliczyć opracowanie układu ochrony przepięciowej taboru PKP oraz opracowanie i wdrożenie konstrukcji wyłączników szybkich RPM1000. Prace te znalazły swoje odbicie w ponad 100 publikacjach, materiałach dokumentacyjnych i licznych patentach.

Prof. Mieczysław Rodkiewicz poświęcał również dużo uwagi dydaktyce. Swoją talent konstruktorski i doświadczenia z praktyki zawodowej wniósł do procesu dydaktycznego, prowadząc – obok wykładów – zajęcia projektowe, organizując laboratorium urządzeń trakcyjnych i warsztaty elektryczne. Oprócz zajęć na Wydziale Elektrycznym, prowadził również zajęcia dla studentów Wydziału Budownictwa Lądowego z zakresu podstaw elektrotechniki i kolejnictwa elektrycznego. Wydał dwa skrypty. Przygotowywał też podręcznik z Trakcji Elektrycznej. Niestety nie zdążył tego dzieła skończyć. Zmarł 18 sierpnia 1987 roku.

Zygmunt Giętkowski

Leon Staniewicz

Leon Jan Bolesław Staniewicz urodził się 21 grudnia 1871 roku w Petersburgu. W 1894 r. ukończył Wydział Fizyko-Matematyczny Uniwersytetu Petersburskiego, a następnie uzyskał dyplom inżyniera elektryka Instytutu Elektrotechnicznego w Petersburgu (1903). Był pierwszym Polakiem, który obronił doktorat z elektrotechniki (1915). W swojej długiej (1896–1919) karierze dydaktycznej w Rosji doszedł do stanowiska profesora matematyki wyższej w Instytucie Cywilnych Inżynierów w Sankt-Petersburgu, a potem profesora i prorektora (1918–1919) w Instytucie Elektrotechnicznym w tym samym mieście.

Prof. L. Staniewicz wraca do odrodzonej Polski w roku 1919 i zostaje mianowany przez Naczelnika Państwa profesorem zwyczajnym, a w marcu 1920 otrzymuje Katedrę Elektrotechniki Teoretycznej na Wydziale Budowy Maszyn i Elektrotechniki Politechniki Warszawskiej. W czerwcu 1921 r. zostaje wydzielony Wydział Elektrotechniczny, który w roku 1924 zmienił na istniejącą do dziś nazwę na Wydział Elektryczny, a jego pierwszym dziekanem zostaje wybrany prof. Leon Staniewicz. Profesor był jednym z głównych organizatorów Wydziału oraz Politechniki Warszawskiej. Piastował kilkakrotnie stanowisko dziekana i dwukrotnie godność rektora Uczelni w latach 1921/1922 i 1922/1923. Wniósł w rozwój Politechniki Warszawskiej cenne tradycje dydaktyczne i doświadczenie zdobyte w czasie pracy

w Uniwersytetach w Sankt-Petersburgu. W roku 1933 Profesor zostaje usunięty z Wydziału, a jego Katedra na mocy ustawy zostaje zlikwidowana. Jest to represja za podpisanie protestu brzeskiego. Od 1933 do 1939 na politechnice Profesor wykłada instalacje elektryczne na Wydziale Architektury. Nadal pracuje naukowo, a w roku 1935 wydany zostaje jego fundamentalny podręcznik „Teoria prądów zmiennych”.

Poza Politechniką prof. L. Staniewicz prowadził działalność w różnych instytucjach. Od powstania w 1924 roku Polskiego Komitetu Elektrotechnicznego był nieprzerwanie jego prezesem, przy jego udziale wydano szereg przepisów z dziedziny elektrotechniki. Od 1925 roku był członkiem Rady Technicznej przy Ministerstwie Komunikacji i pod jego przewodnictwem został rozpatrzony i zaopiniowany projekt elektryfikacji węzła kolejowego w Warszawie.

W roku 1923 z ramienia Ministerstwa Poczty i Telegrafów przeprowadził jako przewodniczący komisji rzeczoznawców ekspertyzę i odbiór Warszawskiej Transatlantycznej Centrali Radiotelegraficznej, wykonanej przez Radio Corporation of America. Wybrany w roku 1923 na członka Akademii Nauk Technicznych, brał udział w Komisji Słownictwa Technicznego jako przewodniczący grupy elektrotechnicznej, która wydała dział 1. Słownika Elektrotechnicznego, zawierający pojęcia podstawowe i ogólne. W lipcu 1932 r., jako delegat Rządu Polskiego, brał udział w Międzynarodowym Kongresie Elektrycznym w Paryżu. Od 1920 roku był członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, a w latach 1929–1933 pełnił funkcję członka Zarządu Głównego tego Stowarzyszenia. W 1932 roku nadano Profesorowi godność

członka Honorowego Stowarzyszenia, jak to zaznaczono w dyplomie „za ofiarną i owocną pracę w dziedzinie polskich przepisów elektrotechnicznych”. W 1938 roku Profesor został odznaczony za wielkie zasługi krzyżem komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Członkowie Komisji powołanej przez MPiT do odbioru stacji radiotelegraficznej w Boernerowie. Od lewej: inż. Splawa Neyman, prof. Roman Trechciński, prof. Leon Staniewicz, kpt. inż. Janusz Groszkowski – październik 1923 rok

Wypędzony przez Niemców z Warszawy, przebywał przez jakiś czas w obozie w Pruszkowie, a po zwolnieniu w roku 1944 zamieszkał w Milanówku k. Warszawy, gdzie wspólnie z Rektorem Uniwersytetu Warszawskiego prof. Włodzimierzem Antoniewiczem stanął na czele organizacji, pod firmą Rady Głównej Opiekuńczej, mającej na celu niesienie pomocy ludziom wypędzonym z Warszawy.

Politechnika Gdańska
Nr. 630/45.

Gdańsk, dn. 21 listopada 196 r.

W sprawie powierzenia obowiązków honorowego dziekana i Kuratora Wydziału Elektrycznego.-

Do
Prof., Dr., Inż. Leona STANIEWICZA

Proszę Pana Profesora o przyjęcie na rok 1945/46 obowiązku honorowego dziekana i kuratora Wydziału Elektrycznego i polecam Panu opiekę nad tym wydziałem w sprawach zasadniczych.-

Rektor:
S. Jakasiewicz
Prof., Inż., S. Jakasiewicz.

Tuż po wyzwoleniu prof. Leon Staniewicz przybył do Politechniki Gdańskiej, gdzie został powołany w listopadzie 1945 roku przez Rektora prof. S. Łukaszewicza na honorowego dziekana i kuratora Wydziału Elektrycznego. Profesor był jednym z głównych organizatorów Wydziału. Ma duże zasługi w tworzeniu programów studiów zapewniających wysoki poziom kształcenia inżynierów elektryków oraz w organizacji badań naukowych i formowania kadry naukowej Wydziału. Na tym Wydziale był założycielem oraz pierwszym kierownikiem Katedry Podstaw Elektrotechniki. Z inicjatywy Profesora w październiku 1945 roku został reaktywowany Oddział Gdański Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Uczestnicy uroczystego obiadu urządzonego przez absolwentów Sekcji Energetyki i Konstrukcji Wydziału Elektrycznego Politechniki Gdańskiej, Grand Hotel, Sopot 22 czerwca 1948 rok. Od lewej: Janusz Morawski, Józef Kozak, Aleksander Rak, Michał Walentynowicz, Ludwik Matecki, Wiktor Rutkowski, prof. Kazimierz Kopecki, Franciszek Więckiewicz, Halina Korszun, Jerzy Dziedzic, prof. Leon Staniewicz, prof. Antoni Kozłowski, Edmund Świrkowski, prof. Łukasz Dorosz, Erazm Sawicki, Jan Kuta, prof. Stanisław Kaniewski, Czesław Wojniłowicz, Józef Cimoszka, Zbigniew Makowski, prof. Stanisław Trzetrzeviński, Janusz Kryczkowski, Zdzisław Manitius, Jan Molenda, Jan Malinowski, Andrzej Magnuski, Wincenty Chodorowski, Janusz Dylewski

Profesor w roku 1894 ożenił się z Elwirą Marią Staniewiczówną, z którą miał córki Ludwikę i Elwirę oraz syna Leona. Owdowiał w roku 1937.

Profesor dr inż. Leon Staniewicz do ostatnich chwil życia był bardzo aktywny, wykazujący jasność myślenia i refleks. Zmarł nagle 22 stycznia 1951 r. Jest pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie, kwatera 236, rząd VI, grób 140.

Ryszard Roskosz

Zbigniew Woynarowski

Zbigniew Woynarowski był wybitnym uczonym, twórcą Gdańskiej Szkoły Elektrotechnologii, znakomitym pedagogiem.

Chcąc przybliżyć sylwetkę Profesora posłużymy się fragmentami napisanego przez Niego własnego życiorysu:

Urodziłem się 1 marca 1914 roku w Morawskiej Ostrawie. Ojciec Józef Woynarowski, syn kowala w Wojkowie k. Mielca, nauczyciel szkół powszechnych, kierownik szkoły polskiej w Morawskiej Ostrawie i inspektor polskich szkół na Morawach, później dyrektor seminarium nauczycielskiego w Mysłowicach, później wizytator szkół powszechnych województwa śląskiego, zmarły po przeniesieniu na emeryturę w r. 1933. Matka Kazimiera Wanda z d. Kokoszka, córka krawca z Limanowej, zmarła w roku 1945.

Od r. 1920 do 1923 uczęszczałem do szkoły powszechnej w Morawskiej Ostrawie i Mysłowicach. Od r. 1923 do 1931 gimnazjum klasyczne im. T. Kościuszki w Mysłowicach zakończone świadectwem dojrzałości. Od r. 1931 do 1939 Politechnika Lwowska wydział mechaniczny, oddział maszynowy, grupa technologiczna. Egzamin dyplomowy zdałem dnia 3.10.1939 r. z wynikiem dobrym.

Na skutek wiadomości o ciężkiej chorobie matki wracam do Mysłowic. Od 20.06.1940 do 31.01.1945 pracuję na kopalni węgla Modrzejów w Niwce pow. Będzin jako sztygar elektryczny, pełniąc równocześnie funkcję asystenta kierownika ruchu elektrowni górniczej. Po wyzwoleniu zostaję mianowany tymczasowym kierownikiem kopalni Modrzejów, lecz po powrocie przedwojennego kierownika kopalni przechodzę na stanowisko kierownika technicznego Centralnych Warsztatów Mechanicznych w Niwce (obecnie Fabryka Maszyn Górniczych), gdzie pozostaję do 31.12.1946 r.

Od 1.01.1947 obejmuję kierownictwo techniczne fabryki Aparatur Termicznych R. Posławski w Bielsku-Białej (obecnie: Fabryka Aparatów Elektrycznych APENA S.A.). Od 4.08.1945 do 3.10.1948 jestem zarządcą przymusowym, do 1.03.1950 na stanowisku dyrektora technicznego, do 30.09.1954 jako kierownik Biura Studiów, do chwili obecnej jako doradca naukowo-techniczny Zakładu A-8 i Centralnego Zarządu Przemysłu Aparatów Elektrycznych. Od 1.1954 r. objąłem za zgodą CZPAE stanowisko adiunkta przy Katedrze Wysokich Napięć i Przyrządów Rozdzielczych Politechniki Gdańskiej, gdzie prowadzę prace projektowe na sekcji przyrządów rozdzielczych i przygotowuję się do pracy kandydackiej.

W r. 1953 uzyskałem III nagrodę Państwowych Wydawnictw Technicznych za najlepsze opracowanie autorskie za wydaną w r. 1952 książkę „Niskonapięciowe wyłączniki przemysłowe” napisaną wraz z W. Żmigrodzkiem. Oprócz szeregu artykułów opublikowanych w „Przeglądzie Elektrotechnicznym” i w „Wiadomościach Elektrotechnicznych” wykonałem opracowanie redakcyjne tłumaczenia książki P. W. Sacharowa „Technologia produkcji aparatów elektrycznych” oraz książki B. Walen-

tynowicza i W. Żmigrodzkiego „Łączniki niskiego napięcia”. Obecnie pracuję nad książką „Metody i technika prób elektrycznej aparatury przemysłowej” oraz oddałem rozdziały „Bimetale” i „Metale konstrukcyjne” do „Poradnika materiałoznawstwa elektrycznego”. Wraz z B. Walentynowiczem jestem autorem rozdziału „Łączniki” rosyjsko-polskiego słownika elektrotechnicznego. Mam osiem świadectw Urzędu Patentowego PRL o dokonaniu udoskonaleń technicznych i szereg dalszych projektów racjonalizatorskich złożonych w Zakładzie A-8. Od szeregu lat biorę udział w pracach normalizacyjnych i jestem autorem lub współautorem norm zakładowych i resortowych...

Prof. Stanisław Szpor, pani Staniewicz, prof. Zbigniew Woynarowski, prof. Tadeusz Lipski (Wydział Elektrotechniki i Automatyki. Jubileuszowa księga absolwentów 1945-2005. Gdańsk 2005)

Niech dokończeniem tego życiorysu (napisanego w lutym 1955 r.) będzie wspomnienie Jego najbliższych współpracowników z Politechniki Gdańskiej nadesłane nam przez prof. T. Lipskiego.

5 maja 1988 roku odszedł na zawsze w wieku 74 lat prof. nadzw. mgr inż. Zbigniew Woynarowski, profesor Politechniki Gdańskiej, członek Komisji Elektrotechniki PAN, wyróżniony licznymi odznaczeniami państwowymi i odznakami honorowymi, laureat nagrody państwowej I stopnia.

Odszedł od nas Człowiek, który budził zasłużony i powszechny szacunek. Dla wielu z nas był bliskim Przyjacielem, niedoścignionym Mistrzem, wzorem Człowieka i Uczonego. Ukończył Wydział Mechaniczny Politechniki Lwowskiej (1939 r.), ale z wyboru, który okazał się tak bardzo trafny, został elektrykiem. Do 1954 r. pracował w przemyśle (KWK Modrzejów-Niwka, Fabryka Maszyn Górniczych w Niwce i APENA w Bielsku-Białej). Na prośbę prof. S. Szpora przeszedł do pracy w Politechnice Gdańskiej. Pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej. Przez dwie kadencje był dziekanem tego Wydziału, stworzył i kierował Zakładem Elektrotechnologii PG. Był autentycznym przyjacielem młodzieży akademickiej. Pracował społecznie w SEP, w Radach Programowych cza-

sopism technicznych, a także licznych Radach Naukowych instytutów naukowych i przemysłowych. Był wybitnym konstruktorem i technologiem oraz znakomitym pedagogiem. Jako autor wielu cenionych prac naukowych, pisanych piękną polszczyzną, wyróżniał się ogromną erudycją. Był uznanym autorytetem w zakresie materiałoznawstwa elektrycznego, elektrotechnologii i ochrony środowiskowej urządzeń elektrycznych. Wykładał na uniwersytetach zagranicznych. Działał na terenie IEC. Profesor Woynarowski pozostanie w naszej pamięci jako człowiek ogromnej wiedzy, niezwyklej skromności, wielkiej prawości charakteru, zawsze pełen ludzkiej życzliwości. Kiedy odchodzi ktoś tej miary, bardzo trudno się z tym pogodzić. Składamy hołd Jego pamięci.

*Wykorzystano fragmenty wspomnień
z czasopisma Przegląd elektrotechniczny R. LXIV Z. 6/1988*

Tadeusz Lipski

Wspaniały człowiek, wielki uczyony, prawdziwy patriota, znakomity nauczyciel i wychowawca wielu pokoleń inżynierów elektryków, prof. dr inż. Tadeusz Lipski cieszył się sympatią, uznaniem i szacunkiem wszystkich, którzy mieli okazję zetknąć się z nim choć jeden raz.

Profesor urodził się na terenie byłego Związku Radzieckiego, w Odessie, w 1925 roku. Studia rozpoczął w 1941 r. na Politechnice Odeskiej, ale ukończył je dopiero po wojnie, na Politechnice Gdańskiej.

Miejsce i czas urodzenia istotnie wpłynęły na całą drogę życiową Profesora, w tym także na jego karierę naukową. Na latach młodości Profesora dodatkowo swoje piętno odcisnęła wojna. Stracił wówczas dwóch braci, a w wieku 18 lat rzucił studia, aby zaciągnąć się do polskiej armii organizowanej na terenie byłego ZSRR, z którą przebył długi szlak bojowy, zakończony kontuzjami odniesionymi pod koniec wojny. Został odznaczony Medalem za Udział w Walkach o Berlin. Będąc w szpitalu, otrzymał skierowanie do tworzonej w Lublinie pierwszej po wojnie polskiej politechniki, celem kontynuowania studiów rozpoczętych w Odessie. Po zakończeniu wojny przeniósł się do Gdańska, gdzie studia magisterskie ukończył w 1946 r. Należy więc do grupy pierwszych absolwentów Wydziału Elektrycznego Politechniki Gdańskiej, do ludzi, którzy tworzyli jej powojenną historię, począwszy od stadium odgruzowywania i odbudowy.

W roku akademickim 1946/47 Profesor objął stanowisko młodszego asystenta w Katedrze Miernictwa Elektrycznego Politechniki Gdańskiej, kierowanej przez prof. S. Trzetrzevińskiego. W roku następnym został asystentem. Wówczas to zetknął się z problematyką aparatów elektrycznych organizując zajęcia laboratoryjne z tej dziedziny.

Zdemobilizowani żołnierze Armii Berlinga jako studenci PG w 1945 r. Z prawej Tadeusz Lipski

Rok później, w przebudowanym budynku przy ulicy Własna Strzecha 18A, uruchomiono laboratoria wysokonapięciowe i aparatów elektrycznych, w których projektowaniu i urządzaniu, ówczesny mgr T. Lipski brał czynny udział. Włączono je do Katedry Wysokich Napięć i Przyrządów Rozdzielczych, na której czele stanął prof. S. Szpor. Z inicjatywy tego ostatniego, w 1948 roku rozpoczęto budowę pierwszej w Polsce zwarciozni sieciowej niskiego napięcia, ukończonej w 1953 r., która w przyszłości stała się ważnym narzędziem w pracy naukowej Profesora, umożliwiającym mu prowadzenie licznych eksperymentów w dziedzinie, której miał się oddać bez reszty i w której uzyskał światowy rozgłos, tj. bezpiecznikom topikowych.

W 1952 r. Profesor został adiunktem, a dwa lata później obronił jedną z pierwszych prac doktorskich na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej, która nosiła tytuł: „Badania styków silnoprądowych”. W tym czasie pełnił już funkcję zastępcy profesora, kierując utworzonym w 1953 r. Zakładem Aparatów Elektrycznych Niskiego Napięcia w Katedrze Wysokich Napięć i Przyrządów Rozdzielczych. W 1956 roku został docentem w tymże zakładzie. Właśnie w tym okresie skoncentrował swoje

zainteresowania na bezpiecznikach niskiego napięcia. Wkrótce stał się uznanym w kraju specjalistą w tej dziedzinie. W 1968 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w 1974 roku – profesora zwyczajnego.

W 1968 roku w ramach reorganizacji Politechniki Gdańskiej na Wydziale Elektrycznym powstają katedry zespołowe, między innymi zespołowa Katedra Wysokich Napięć, Aparatów Elektrycznych i Urządzeń Trakcyjnych wchłaniając dotychczasowe katedry: Wysokich Napięć i Przyrządów Rozdzielczych, Elektrotechnologii, Trakcji Elektrycznej i Elektrotechniki Teoretycznej. Funkcję kierownika obejmuje wówczas prof. T. Lipski, który w 1969 roku zostaje pierwszym dyrektorem Instytutu Wysokich Napięć i Aparatów Elektrycznych, powstałego z katedry zespołowej o takiej samej nazwie. Z Instytutu tego, w 1991 roku, w wyniku kolejnej reorganizacji wydzielono między innymi Katedrę Aparatów Elektrycznych kierowaną również, aż do 1994 r., przez Profesora. W latach 1978–1981 prof. T. Lipski pełni funkcję Dziekana Wydziału Elektrycznego.

Prof. Stanisław Szpor, pani Staniewicz, prof. Zbigniew Woynarowski, prof. Tadeusz Lipski (Wydział Elektrotechniki i Automatyki. Jubileuszowa księga absolwentów 1945-2005. Gdańsk 2005)

W 1951 roku Profesor podejmuje ścisłą współpracę z Instytutem Elektrotechniki, którą utrzymuje prawie do ostatnich chwil swej działalności. Od 1968 zasiada w jej Radzie Naukowej. Należy do pierwszych pracowników naukowych Zakładu Elektrotechniki Morskiej, Instytutu Elektrotechniki z siedzibą w Gdańsku. Już w 1954 r. należy do autorów serii niskonapięciowych bezpieczników zwłoczných. Problematyką bezpiecznikową kieruje aż do 1968, kiedy to ciężar obowiązków na Politechnice nie pozwala mu na pełnienie funkcji kierowniczej w Instytucie Elektrotechniki. Od 1957 roku Profesor interesuje się także doбором aparatów prądu stałego do pracy w sieciach okrętowych, w latach 60. zajmuje się ograniczaniem prądów zwarciovych w sieciach okrętowych, a następnie – rzetelnością pomiarów zwarciovych. Od 1970 r. zostaje członkiem Rady Naukowej Instytutu Energetyki Politechniki Poznańskiej.

Jak wspomniano wyżej, Profesor swą działalność naukowo-badawczą w Politechnice Gdańskiej rozpoczął zaraz po ukończeniu studiów w 1946 roku, interesując się początkowo problematyką styków łączników niskonapięciowych, a dopiero pod koniec lat 50. koncentruje swą uwagę na bezpiecznikach topikowych. W tej właśnie dziedzinie notuje największe osiągnięcia. Wymienić tu można szereg tematów, w których jego prace odcisnęły swe piętno na nauce światowej. I tak np.: opracowana przez prof. T. Lipskiego teoria działania konwencjonalnych bezpieczników topikowych przy przeciążeniach i zwarciach jest cytowana w większości podręczników bezpiecznikowych na świecie. Szczególnie wartościowe są obserwacje i rozważania dotyczące rozpadu topika oraz generowania ciśnienia zapłonowego.

Wyniki badań nad bezpiecznikami niekonwencjonalnymi, takimi jak: bezpieczniki samoregenerujące się, rtęciowe, bezpieczniki dwuścieżkowe, niskonapięciowe i na 6 kV, czy bezpieczniki z utwardzonym piaskiem wzbogaciły istotnie wiedzę o własnościach tych aparatów, ich działaniu i zasadach budowy, zaś zainicjowane w 1988 roku pionierskie prace nad bezpiecznikami wspomaganymi warystorami, wytyczają perspektywiczne możliwości rozwoju techniki przerywania i ograniczania prądów zwarciovych.

Należy podkreślić dużą uwagę, jaką prof. T. Lipski zwraca na weryfikowanie swych przemyśleń i teorii w praktyce. Inicjował więc i brał czynny udział w wielu pracach konstruktorskich. Spod jego ręki wyszło szereg udanych i nagradzanych konstrukcji różnych rodzajów bezpieczników.

Patrząc na postać Profesora z dystansu, nie sposób nie wyrazić podziwu dla jego pracowitości, aktywności zawodowej i życiowej, umiłowania rodziny, radości tworzenia i pomagania innym w osiąganiu celów. Nie sposób nie wspomnieć, organizowanych wraz ze współpracownikami, wspaniałych wycieczek rowerowych po wielu krajach europejskich, czynnego uprawiania zimowych kąpiel morskich, czy otwartych, szczerych dyskusji zarówno na tematy naukowe, jak i tzw. życiowe. Imponujący był Jego hart ducha w wieloletniej, nierównej walce z podstępą chorobą. Najbardziej jednak godne podziwu i zazdrości jest to, że czas nie obniżał sprawności umysłowej i aktywności Profesora, aż do ostatniej chwili, że roczna liczba publikacji i prowadzonych przez niego prac nie malała. Zmarł w 2001 roku kończąc przygotowania do druku nowej monografii bezpiecznikowej, w momencie, gdy sam uznał, że misja jego dobiega końca.

Andrzej Wolny

Jacek Marecki

Jacek Marecki (ur. 11 marca 1930 r. w Warszawie) – emerytowany profesor Politechniki Gdańskiej, energetyk, specjalista z zakresu elektrowni, elektrociepłowni i gospodarki energetycznej, dziekan Wydziału Elektrycznego PG (1969–1973), dyrektor Instytutu Elektroenergetyki i Automatyki (1974–1984), prorektor Politechniki Gdańskiej (1984–1987), kierownik Katedry Elektrowni i Gospodarki Energetycznej PG (1991–2000), członek Polskiej Akademii Nauk od 1991 r. oraz Akademii Inżynierskiej w Polsce od 2010 r.

Studiował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej i otrzymał dyplomy inżyniera elektryka w 1952 r. oraz magistra inżyniera w 1954 r. Jest uczniem prof. Kazimierza Kopeckiego. W czasie studiów pracował od 1951 r. w Zakładzie Elektroenergetyki PG i zajmował się projektowaniem elektrowni i elektrociepłowni przemysłowych, a w latach 1954–1955 odbył staż na budowie elektrowni Czechnica k. Wrocławia. W 1958 r. jako stypendysta Fundacji Forda wyjechał do Wielkiej Brytanii, gdzie po ukończeniu studium podyplomowego energetyki jądrowej uzyskał w 1959 r. dyplom Royal College of Science and Technology w Glasgow i pracował na budowie elektrowni Willington.

Po powrocie do kraju doktoryzował się na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej w 1961 r., a następnie habilitował się na tymże Wydziale w 1966 r. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1971 r., a tytuł profesora zwyczajnego – w 1979 r. Członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk został w 1991 r., a członkiem rzeczywistym PAN – w 2004 r. Po przejściu na emeryturę w 2000 r. pracował nadal jako profesor zwyczajny na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej do 2005 r. i w Oddziale Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku – do 2010 r.

Jest autorem lub współautorem ok. 200 publikacji z zakresu energetyki, w tym 4 książek i 3 rozdziałów w wydawnictwach książkowych. Prowadził m.in. badania granic opłacalności skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła, opracował oryginalną metodę podziału kosztów wytwarzania energii w elektrociepłowniach pomiędzy energię elektryczną i ciepło, sformułował kryteria wyboru optymalnych parametrów elektrociepłowni i rozwinął metodę optymalizacji rozwoju systemu elektroenergetycznego z udziałem elektrowni ciepłych i wodnych oraz elektrowni jądrowych. Wypromował 14 doktorów nauk technicznych.

Uczestniczył w licznych zagranicznych konferencjach naukowych, m.in. w kilkunastu kongresach World Energy Council w latach 1968–1998. Jest członkiem International Association for Energy Economics oraz członkiem Institution of Engineering

and Technology w Wielkiej Brytanii w stopniu Fellow nadanym mu w 1994 r. Odbył staże naukowe w Electricité de France w Paryżu (1962) i DAAD w Aachen (1989); pracował jako visiting professor w Brnie (1975) i Monachium (1983).

Prof. J. Marecki w czasie wykładu

Bierze czynny udział w pracach krajowych organizacji naukowych. W ramach Polskiej Akademii Nauk był m.in. przewodniczącym Komitetu Problemów Energetyki przy Prezydium PAN przez 7 kadencji (1984–2006), redaktorem naczelnym „Archiwum Energetyki” (1979–2009), przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Maszyn Przepływowych PAN (1996–2006) oraz wiceprezesem (1996–2002) i prezesem (2003–2010) Oddziału PAN w Gdańsku. Jest członkiem Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Polskiego Towarzystwa Nukleonowego i Stowarzyszenia na Rzecz Elektrowni Jądrowej w Województwie Pomorskim.

Do Stowarzyszenia Elektryków Polskich wstąpił w 1956 r. W latach 1972–1978 był członkiem Zarządu Głównego SEP, a w latach 1978–1981 prezesem Oddziału Gdańskiego SEP. Pełnił również funkcję przewodniczącego Komitetu Energetyki Jądrowej SEP. W 1990 r. otrzymał godność członka honorowego SEP. Jest laureatem nagrody naukowej Siemens (1998) oraz licznych nagród resortowych i uczelnianych. Został odznaczony m.in. Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1994) oraz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2000).

Henryk Bajduszewski

Inż. Henryk Bajduszewski urodził się 19 stycznia 1924 roku w Bydgoszczy. Po demobilizacji z II Korpusu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i powrocie do kraju w 1947 roku rozpoczął pracę zawodową w telekomunikacji w rejonowym Urzędzie Telefoniczno-Telegraficznym w Poznaniu. Ukończył 2-letni kurs teletechniczny.

W 1949 roku został przeniesiony służbowo do Rejonowego Urzędu Telefoniczno-Telegraficznego w Gdańsku, w którym pracował przy odbudowie i rozbudowie urządzeń łączności na terenie Gdańska. W latach 1951–1955 studiował w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej przy Politechnice Gdańskiej na Wydziale Elektrycznym, w specjalności techniki przeniesienia przewodowego i uzyskał dyplom inżyniera łączności.

W latach 1955–1957 pracował w Technikum Łączności w Gdańsku na stanowisku kierownika Pracowni Elektrycznej i Teletechnicznej. W 1957 r. w związku z reorganizacją krajowych służb łączności został powołany przez dyrektora Okręgu Poczty i Telekomunikacji w Gdańsku na pełnomocnika dyrektora Okręgu do organizacji Rejonowego Urzędu

Telekomunikacyjnego w Elblągu. Następnie do 1959 roku był naczelnikiem zorganizowanego urzędu. Organizacja i wdrożenie należytego funkcjonowania urzędu wymagała znacznej energii i zapału do pracy wobec konieczności nauczania i wychowania nowych pracowników i osiągnięcia dobrych wyników w działalności kierowanego urzędu. W ciągu dwóch lat pracy Urząd Telekomunikacyjny w Elblągu, pomimo początkowych trudności, oporów i rozluźnienia dyscypliny, osiągnął bardzo dobre wyniki eksploatacyjne i zajmował pierwsze miejsce w okręgu gdańskim.

Inżynier Henryk Bajduszewski pełniąc funkcję naczelnika urzędu, włożył dużo wysiłku w rozbudowę i usprawnienie łączności na terenie działania rejonu telekomunikacyjnego, tj. powiatów: elbląskiego, malborskiego, sztumskiego, kwidzyńskiego i nowodworskiego. W 1959 r. został przeniesiony służbowo na stanowisko dyrektora Gdańskiego Przedsiębiorstwa Robót Telekomunikacyjnych w Gdańsku. Na stanowisku tym powiększył znacznie swój wkład i udział w budowie urządzeń telekomunikacyjnych, nie tylko na terenie województwa gdańskiego, ale także bydgoskiego, olsztyńskiego, białostockiego, koszalińskiego, słupskiego i toruńskiego. W 1985 r. został powołany na stanowisko zastępcy dyrektora Okręgu Poczty i Telekomunikacji w Gdańsku.

Inżynier Henryk Bajduszewski jest związany ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich od 1956 r., kiedy zorganizował koło SEP w Technikum Łączności w Gdańsku i był jego przewodniczącym. Od 1959 r. jest członkiem oddziałowej sekcji telekomunikacji, a od 1961 roku kieruje jej pracami jako przewodniczący. W 1960 roku został wybrany do Zarządu Oddziału Gdańskiego SEP.

W 1966 r. został wybrany prezesem Oddziału Gdańskiego SEP i funkcję tę pełnił nieprzerwanie przez 14 lat do 1979 roku. W tym czasie Oddział Gdański rozwijał się prężnie, przybywało członków (liczba członków na koniec 1979 r. wynosiła 3950),

organizowane były liczne imprezy stowarzyszeniowe, wyjazdy techniczne, konferencje lokalne, krajowe i międzynarodowe. Wprowadzone zostały do stałego kalendarza działalności Oddziału Gdańskie Dni Elektryki, które do dnia dzisiejszego cieszą się dużą popularnością wśród środowiska elektryków Wybrzeża. Dla usprawnienia działalności SEP oraz zaktywizowania elektryków na terenie ówczesnego województwa elbląskiego przez H. Bajduszewski zainicjował rozmowy z miejscowymi elektrykami i w efekcie tych działań powołany został Oddział Elbląski SEP. W latach 1990–1998 był Przewodniczącym Oddziałowego Sądu Koleżeńskiego, a następnie w latach 1998–2006 pełnił funkcję Przewodniczącego Oddziałowej Komisji Rewizyjnej. Na WZD SEP w Łodzi został wybrany do Głównej Komisji Rewizyjnej SEP na kadencję 2006–2010, a na WZD w Katowicach wybrany został do Głównego Sądu Koleżeńskiego na kadencję 2010–2014.

W latach 1964–1988 był członkiem prezydium Naczelnej Organizacji Technicznej w Gdańsku, a w latach 1966–1969 wiceprezesem oddziału wojewódzkiego NOT. W tym czasie brał aktywny udział w pracach związanych z projektowaniem i budową Nowego Domu Technika – stary budynek został zniszczony przez pożar w 1970 roku. Inż. H. Bajduszewski równie aktywnie działał w pracach przedkongresowych NOT związanych kolejno z IV, V i VII Kongresem NOT jako członek Wojewódzkiego Komitetu Organizacyjnego Kongresu.

Duże zaangażowanie i oddanie pracy społecznej, inicjowanie czynów społecznych wśród elektryków przyniosły znaczne efekty gospodarcze, na przykład w postaci bezpłatnego opracowania i wykonania dokumentacji oświetlenia zabytków Gdańska, opracowania i przygotowania do wprowadzenia „Zielonej Fali” w głównym ciągu komunikacyjnym Gdańska, wykonania prac związanych z uruchomieniem w mieście carillonu (zestawu grających 17 dzwonów) zniszczonego w czasie walk o wyzwolenie Gdańska oraz szereg innych opracowań.

Od 1982 r. jest członkiem Związku Kombatantów RP. Jest aktywnym działaczem w kole Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Gdańsk Nowy Port, pełniąc różne funkcje organizacyjne. Od 2002 roku jest członkiem Pomorskiego Zarządu Wojewódzkiego ZKR PiBWP w Gdańsku, obecnie pełni funkcję wiceprezesa Zarządu Wojewódzkiego.

Za zasługi w rozwoju Oddziału oraz całokształt pracy stowarzyszeniowej w SEP na wniosek Zarządu Głównego SEP został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski na kongresie NOT w Poznaniu w 1971 r. Uchwałą Zarządu Głównego SEP z grudnia 1991 roku otrzymał tytuł Zasłużonego Seniora SEP. Za działalność stowarzyszeniową otrzymał Srebrne i Złote Odznaki Honorowe SEP i NOT. Uchwałą WZD SEP w 1999 roku na wniosek Zarządu Głównego uzyskał godność członka honorowego SEP.

Za wyniki w pracy zawodowej został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi w 1965 r. Za zasługi w budowie i rozbudowie urządzeń łączności otrzymał Odznaki Honorowe Zasłużonym Ziemi Gdańskiej, Za Zasługi dla Województwa Elbląskiego i Za Zasługi dla Gdańska. Przez Ministra Łączności odznaczony został Odznaką 400-lat Poczty Polskiej i Złotą Odznaką Zasłużonym Pracownikom Łączności.

Za udział w wojnie 1939–1945 odznaczony został brytyjskim Medalem Wojny (War Medal 1939–1945) i Gwiazdą Italii (Italy Star) oraz Krzyżem Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. W 1995 roku uzyskał status Weterana Walk o Niepodległość. W 2002 roku otrzymał medal Pro Patria.